
DR. MOLNÁR LÁSZLÓ ALPOLGÁRMESTER

Iktatószám: I-201-81/2011.

nyilvános ülés

E L Ő T E R J E S Z T É S

a Képviselő-testület 2011. március 17-én tartandó **rendes** ülésére

Tárgy:

Újbuda Önkormányzata közoktatási intézményhálózatának helyzetértékelése

10./ sz. napirendi pont

Készítette:

dr. Molnár László alpolgármester

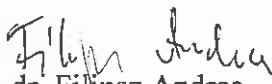
Egyeztetve:

**Tanácskozási joggal
meghívott:**

Bizottsági tárgyalás:

Oktatási Bizottság

Törvényességi szempontból ellenőrizte:

dr. Filipcz Andrea
2011. március 10.

Tisztelt Képviselő-testület!

2010. szeptember 16-án a képviselő testület határozatban (206/2010/XL.ÖK/IX.16./Határozat) döntött arról, hogy felkéri a polgármestert, készítsen átfogó vizsgálatot a XI. kerület teljes nevelési-oktatási rendszeréről 2011. március 30-i határidővel.

A vizsgálat lefolytatására a Vialto Consulting Kft.-t bíztuk meg. Feladata a fenntartói szempontú helyzetértékelés volt, melynek fókusza a kötelező és vállalt feladatok finanszírozásának vizsgálata volt.

Az átfogó helyzetértékelés célja a XI. kerület közoktatási intézményrendszerének elemzése és olyan javaslatok megfogalmazása, melyek alapján:

- fejleszthető a kiterjedt intézményhálózat finanszírozási hatékonysága,
- ésszerűsíthetők az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatellátására, a státuszigényekre vonatkozó döntései,
- valamint megvalósulhat a fenntartói oktatásirányítás hatékonyságának javítása.

A helyzetértékelést 2010. december végétől 2011. február végéig végezték el mind az oktatásirányítási folyamat legfontosabb érintettjeinek, mind a közoktatási intézmények bevonásával, részben személyes megbeszéléseken, részben adatbekérésen és adatelemzésen keresztül.

A helyzetértékelés eredményeként elkészült dokumentáció tartalmazza:

- Az oktatási, nevelési feladatot ellátó intézményhálózat finanszírozási helyzetének összehasonlító elemzését szakfeladatonként (kötelező és vállalt feladatok), illetve a hatékonyság növelése érdekében megfogalmazott ajánlásokat, részletesen vizsgálandó területeket.
- A csoportindítás folyamatának értékelését, illetve a tantárgyfelosztás és az eszmei órakeret egymásra gyakorolt hatásának elemzését, valamint javaslatokat az oktatásfinanszírozási rendszer legmeghatározóbb tételének, az intézményi státuszok tervezési rendszerének továbbfejlesztésére.
- A hatékony fenntartói oktatásirányítási eszköztár főbb elemeinek (tervezési folyamat, gazdálkodási felelőségek, GAMESZ-szel való együttműködés, korábbi intézkedések megvalósulása) értékelését.
- Az összegyűjtött és elemzett háttéradatok táblázatait.

Az alábbiakban kiemelem az anyagból azokat az elemeket és feladatokat, amelyeket fontosnak tartok:

A kerület közoktatási helyzetképe:

A XI. kerület Budapest legnagyobb népességszámú kerülete, ebből következően a kerületi önkormányzat a kötelező és a vállalt oktatási feladatainak ellátására kiterjedt közoktatási intézményhálózatot működtet: 23 óvodát, 18 iskolát (összesen 515 csoporttal/osztállyal), két szakszolgálatot és egy pedagógiai szakmai szolgáltató intézményt.

Az Önkormányzat oktatási célokra fordított költségeinek 84-88 százaléka a kötelező feladatokra irányul, amely a teljes önkormányzati költségvetés 27-35 százalékát jelenti.

A finanszírozás értékelése előtt fontos hangsúlyozni, hogy a fenntartó jelenleg nem állapítja meg, hogy a fővárosi forrásmegosztásból származó bevételek milyen arányban, melyik intézményt finanszírozzák, ezért annak számszerűsítésekor, hogy a kerületi önkormányzat egy intézménynek milyen kiegészítő támogatást kell nyújtania a működési bevételeiből illetve a felhalmozási és tőke jellegű bevételeiből, a forrásmegosztásból származó bevételeket csak arányosításon alapuló becsléssel lehetett figyelembe venni. Az arányosítás alapja az intézmény teljes önkormányzati támogatásának a kerület kiadási főösszegéhez viszonyított aránya.

A Kerület kötelező feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:

- Miközben az óvodás gyerekek száma 9,5 százalékkal nőtt, az óvodákra fordított fenntartói kiadások 2006-2010 között 20 százalékkal nőttek.
  - Az óvodai nevelésben résztvevő gyermekek száma az elmúlt 5 évben folyamatosan nőtt. Az országos tendenciától eltérően 2006-ról 2009-re 10 százalékos növekedés történt a kerületben, míg országos szinten 0,3 százalékos csak a növekedés. A kerület 2005-ben, 2006-ban, 2007-ben és 2010-ben is nyitott újabb óvodai csoportokat, de még ezekkel az intézkedésekkel együtt is - bizonyos óvodák esetében - túllépi a törvényben meghatározott maximális csoportlétszámot és az intézményi valós férőhelyek számát.
- Miközben az általános iskolás gyerekek száma 3%-kal csökkent, az általános iskolákra fordított fenntartói kiadások 2006-2010 között 6 százalékkal nőttek.
- A Kerület a kötelező feladatokon a jogszabályokban meghatározott szinthez képest a következő többletet finanszírozza:
  - Az önkormányzat a törvényben meghatározott átlagos csoportlétszám (20, 21, 26, 28 fő feladattípusonként) és a törvényben megengedett maximális csoportlétszám (25, 26, 30, 35 fő feladattípusonként) közötti átlagos csoportlétszámot (24, 24, 24, 30 fő) finanszíroz.
  - Az iskolák tantárgyfelosztásában szereplő órák kerületi szinten nagyságrendben megegyeznek a jogszabályban meghatározott órásszámmal. A tantárgyfelosztásban kiosztott órákon felül viszont a kerület 32 százalékot finanszíroz délutáni foglalkozásokra, 11 százalékot pedig egyéb jogcímekre,

amelyek szintén vizsgálandók, hogy van-e mérlegelendő többletvállalás tartalmuk.

- A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátásának kiadásai 2006. és 2009. között meghatározó mértékben (20 százalékkal) növekedtek, melynek magyarázata az SNI ellátásra irányuló igények változása (az SNI gyermekek száma 10%-kal nőtt).
- Az alapfokú művészetoktatás kiadásai az egyetlen olyan kötelező feladat, amelynek kiadásai nem változtak 2006-ról 2009-re. Azonban 2008-ban a kiadások mértéke nagyon magasra nőtt (50 millió Ft-tal 2007-ről 2008-ra), majd drasztikusan lecsökkent. A módosított intézményi költségvetés előirányzata alapján 2010-re szintén jelentős emelkedés prognosztizálható (393 millió forintról 422 millió forintra).
- A nemzeti vagy etnikai kisebbséghez tartozó gyermekek, tanulók nevelése és oktatása esetében csak kismértékű változás történt az évek során, és az ellátásra irányuló igény is változatlan a kerületben.
- A nem oktatási intézményekhez kötődő, de kötelező oktatási feladatot ellátó intézmények (szak- és szakmai szolgáltatók) kiadásai 13-20 százalékkal nőttek 2006-ról 2009-re, amely szintén a növekvő igény eredménye. A 2010-es évre is további emelkedés várható (a módosított előirányzatok alapján).
- Az önkormányzat ugyan csökkenő összegben, de közoktatási megállapodás keretében más fenntartó óvodájára, iskolájára (hét intézményre) is költ: 2009-ben 66,5 millió forintot, 2010-ben 50 millió forintot. A közoktatási megállapodásban foglalt pénzeszköz átadás (támogatás) nem számít bele a fővárosi forrásmegosztásba, így ezzel bevételt veszít a fenntartó.

A Kerület önként vállalt feladatainak finanszírozásával kapcsolatos főbb megállapítások:

- Az összes vállalt feladat (középfokú oktatás, középfokú művészeti oktatás, egyes sajátos nevelési igényű kategóriába tartozó gyermekek ellátása) kiadásának mértéke 2009-ben évi 1,2 milliárd forint, mely a teljes önkormányzati költségvetés kb. 5 százalékát jelenti. Az oktatási feladatok ellátásának finanszírozásában a vállalt feladatokra jutó költségek 2006-tól 2009-ig 150 millió forinttal csökkentek.
- 2006-2009. között a kerület óvodáiban ugyan 37 százalékról 32 százalékra csökkent, általános iskoláiban pedig 27 százalékról 30 százalékra nőtt a kerületen kívüli gyerekek száma, de a kerületen kívüli gyerekekre egyetlen esetben sem sikerült közoktatási megállapodást kötni más önkormányzattal. Az így felvállalt önkormányzati többletfeladat kalkulált mértéke kb. 535 millió forint volt 2009-ben. (A más kerületbe járó 11. kerületi gyerekekről nincs adat.)
- Együttműködési megállapodás a kerület által ellátott, önként vállalt feladatról egyedül a Fővárosi önkormányzattal létezik a József Attila Gimnáziumra, a Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda és Készségfejlesztő Speciális Szakiskolára, valamint a

Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskolára. A tanulónként becsült fenntartói kiegészítő támogatási igénnyel (Weiner Leó Zeneiskola és Zeneművészeti Szakközépiskola esetében 464.300 forint, József Attila Gimnázium esetében 42.200 forint, Montágh Imre Általános Iskola, Óvoda és Készségfejlesztő Speciális Szakiskola esetében 548.700 forint) szemben a Fővárosi önkormányzat fejenként 80.000 forintot térít a fővárosi gyerekekre (a Montágh esetében a fogyatékoság mértékétől függően kétszeres vagy háromszoros szorzóval). Az így felvállalt önkormányzati többletfeladat becsült mértéke kb. 186 millió forint volt 2009-ben. A fővárosi költségvetési koncepció alapján ezeknek az összegeknek a sorsa bizonytalanná vált, mert a Főváros valószínűleg felbontja ezt a megállapodást.”

Az átfogó helyzetértékelés a következő területeket emelte ki, melyeken a további döntések megalapozása érdekében részletes – a finanszírozási nézőpont mellett pedagógiai szakmai szempontokat is figyelembe vevő, és az érintett intézményekkel illetve az önkormányzat szereplőivel közös megoldásra törekvő - vizsgálatot javasol:

- **Az intézményhálózat átalakítása érdekében vizsgálandó:**
  - A fenntartói oktatásirányítási célok, valamint a feladat ellátás méretének meghatározását, valamint az elmúlt időszak intézményátvezetések tapasztalatainak szakmai és pénzügyi értékelését követően a kerületi stratégiai nevelési és oktatási koncepciójának kialakítása. Ezzel együtt a fenntartói oktatásirányítási folyamatban szereplők feladatának meghatározása, az Újbudai Pedagógiai Intézet feladatainak a kialakított rendszerhez igazítása.
  - A kötelező és vállalt feladat-ellátásra vonatkozó igények hosszú távú elemzése, az egyes körzetekre vonatkozó fenntartói döntések megalapozása, különösen Albertfalva helyzetének elemzése és cselekvési terv készítése
  - Az alapfokú és középfokú zenei képzés és nevelés finanszírozásának felülvizsgálata, különös tekintettel a bevételek növelésének lehetőségére (térítési díjak, tandíjak emelése, valamint Térségi Integrált Szakképző Központ-hoz csatlakozás lehetőségének elemzése)
  - Az önként vállalt feladatok prioritási és egyben finanszírozási sorrendjének kialakítása az önkormányzat teherviselő képességét figyelembe véve.
  - A fővárosi önkormányzat 2011-es költségvetésében meghatározott feladatváltozások hatásának kezelése (a vállalt feladatok finanszírozásához való hozzájárulás megváltozása a középfokú feladatellátásban, illetve a sajátos nevelési igényű tanulók ellátásban)
- **Az oktatás finanszírozását érintő vizsgálandó területek:**
  - A hosszú távú fenntartói célok meghatározásával párhuzamosan, a kerület saját tantervi rendszerének kialakítása az Újbudai Pedagógiai Intézettel közösen. A tantervi rendszer kialakítását követően a pedagógiai programok felülvizsgálata;

valamint a délutáni foglalkozások (napközi, tanulószoba, iskolaotthon) finanszírozásának felülvizsgálata – az igény alapú feladatszerzés lehetőségének vizsgálata.

- Alapfokú zeneiskolai oktatás finanszírozásának felülvizsgálata a nem kerületi fenntartók és a nem kerületi gyerekek esetében, a művészeti oktatás térítési díjainak és tandíjainak újragondolása
- Közoktatási megállapodások helyzetének rendezése (fővárosi forrásmegosztás nem veszi figyelembe a működési kiadások között), valamint a Fővárosi önkormányzattal kötött együttműködési megállapodás felülvizsgálata; az I. számú Fővárosi Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Bizottság helyzetének tisztázása
- Sajátos nevelési igényű gyerekek ellátásának továbbfejlesztése, valamint részletes, számszerű vizsgálat a gyógytestnevelés iránti igényekről, lehetőségekről és a jelenlegi kiadások megoszlásáról
- Költségvetés tervezés fejlesztése, a dologi bázis újragondolása
- **Az intézmények fenntartóval való együttműködésének fejlesztése érdekében vizsgálandó:**
  - A tanügyi adminisztrációs rendszer fejlesztése a fenntartói oktatásirányítási folyamat fejlesztése érdekében (a használat rendszeressé tétele, a fenntartói adatszolgáltatás beépítése a rendszerbe, a tantárgyfelosztás elektronizálása /ezzel együtt a pedagógiai tervezés gyakorlatában a tantárgyfelosztás szerepének megerősítése/, valamint feladatalapú kimutatások létrehozása)
  - Intézmények közötti együttműködés fejlesztése, különös tekintettel a GAMESZ és az intézmények közötti együttműködés felülvizsgálatára (a GAMESZ gazdálkodó kompetenciájának erősítése, regionális együttműködés óvodák-iskolák között)
  - Beruházások és felújítások átlátható tervezési rendszerének kialakítása a következő 5 évre - ezt előzze meg: elmúlt 5 év beruházásainak hatáselemzése (pl.: elemzés az energetikai beruházások kihatásáról a dologi költségekre)

A fentiekből is látszik, hogy a helyzetértékelés további vizsgálatokat javasol annak érdekében, hogy még pontosabb legyen a fejlesztések, az ésszerűsítések iránya és területei.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a helyzetelemzést tárgyalja meg és a határozati javaslatot fogadja el.

Budapest, 2011. március 4.

Dr. Molnár László